

Lidija Dimkowska

Dopisovanje
s svetom

Moj grob

Vsak dan opazujem svoj grob na dvorišču,
vključen v ceno hiše,
z leseno desko nad jamo,
z nagrobnim spomenikom iz belega apnenca,
s fotografijo v zlatem okvirju
in letnico rojstva, ki jo pomišljaj ločuje od
praznega prostora za letnico smrti.
Grob, obrnjen proti hiši, stoji pod hruško,
gleda vame, tudi ko mu kažem hrbet.
Spomladi mačke razmajejo ploščo,
vrabci jo onesnažujejo za srečo,
poleti pa kakšna prezrela hruška
odkruši košček spomenika,
jeseni mu dež tanjša hrbet, razjeda postavo,
pozimi pa ga sneg potiska v zemljo.
Je center vsakega groma,
epicenter vsakega potresa.
Kruši se, uničuje, razpada,
vse manjši postaja,

sploščen in sključen, grob izginja pred mojimi očmi,
pada v lastno jamo, se iz prahu vrača v prah.
Danes zjutraj zrem vanj, od njega so
ostali samo kup apnenca, ki ga raznaša veter,
polomljene deske za ptičje hišice
in fotografija v zlatem okvirju,
ki plapola okrog pomišljaja od do.
Moj grob naglo izginja,
tako kot moje življenje.

Summa summarum

Zarodek potrebuje devet mesecev,
da postane človeško bitje.
Sledijo otroštvo, mladost in starost,
da bi to ostal.
Ali bo iz njega postal človek,
ne ve nihče.
Morda bo zanj celo življenje premalo,
da bi postal osebnost,
telo pa potrebuje en sam trenutek,
da postane truplo.
Živiš zase, umiraš za druge,
da oni ne bi mogli živeti brez tebe.
Tudi ko se zlo odpušča z dobrim,
ga v spominu ohranjamo kot zlo.
Dobrega pa se nikoli ne spominjamo po dobrem,
ko enkrat postane zlo.
Lica si lahko umiješ tisočkrat,
obraza nikoli.
Ko si umivaš lica, si močiš rokave,
ko si drgneš obraz, pa zavest.
Za lica potrebuješ milo in vodo,
za obraz – vest krvi.
In kdo
se bo zdaj trkal po prsih:
Tisti Nihče, ki je postal Nekdo,
ali tisti Nekdo, v katerega se je Nihče
spremenil.

Dopisovanje s svetom

Za E. D.

V treh predalih je zbrano moje dopisovanje s svetom:
v prvem – prazne ovojnice in poštno znamke s pretečenim rokom,
za svet, ki mu nisem nikoli pisala,
v drugem – majhne ovojnice, naslovljene name, z nalepljenimi znamkami,
od sveta, ki mi je pisal na moje stroške,
v tretjem – prah, prepreden s pajčevino,
edina sled za svetom, ki nikoli ni odgovoril na moja pisma.
In zdaj se, sede na omarici iz iverke,
ko se mi kolca, začenjam zavedati:
da sem zagotovo tudi jaz nekogaršnja vest,
nekogaršnja prva ali zadnja ljubezen,
da tudi mene gotovo kdo omenja,
da kot so drugi v mojih sanjah,
sem tudi jaz nekogaršnja
molitev, psovka ali kletev.
Prek mojega življenja je povezanih mnogo smrti.
Bila sem ostarel otrok z gubami,
vse mi je bilo jasno, a ničesar nisem razumela.
In zdaj, ko sem sama postala pismo?
Ne *en face*, profil je bistvo, sebstvo, usoda:
uho, oko, nosnica, dlan, peta,
ledvica, pljuča, dojka, prekat.
Med dvojkami, dvojniki ni dialoga.
21. stoletje jih je odtujilo med seboj. Po-samezniki, po-sameznice,
po njihovo je tudi takrat,
ko je svet en in edini.
Ni je pošte, s katere bi bilo mogoče poslati pismo, ki se ne bi vrnilo.
Vsako dopisovanje je obdukcija misli.
Svet, tebi, ki sem ti pisala, pa naj si mi pisal ali ne, si tudi sam vedel, da
jaz nisem nikoli hotela priti daleč,
ampak blizu,
najbliže, kar se da,
do najbolj oddaljenega.

Chopinovo srce

Chopinovo srce v Varšavi,
zazidano v notranji cerkveni steber,
tudi če bi hotelo, ne more zamuditi niti ene maše.
Prisostvuje spovedim prešuštnikov in nesrečnikov,
šteje podpise na peticijah
proti splavom in istospolnim porokam,
se zaradi nacionalnih simbolov krči,
spominja preteklosti, kot bi bilo včeraj.
Pred njim turisti delajo selfije,
trese se od mraza, strahu, sumničavosti, zaupanja,
se zaljublja in odljublja,
se na glasbenih večerih v njegovo čast
bodisi premetava v svojem ležišču
bodisi blaženo vzdihuje,
se ob zvokih orgel pozibava v snu,
pada v nespečnost pred zgodovinskimi preobratu,
v večne skrivalnice z Bogom,
enkrat Bog ne more najti njega, drugič on ne Boga.
Pred koncem vsake maše
duhovnik pravi: »Pojdite v miru,«
verniki pa, ko hitijo proti vratom, pojejo: »Bogu hvala.«
Takrat tudi Chopinovo srce hoče ven,
za vsako ceno, skozi zasilni izhod
ali skozi razpoko v svodu,
toda zidu še z glavo ne moreš premakniti,
kaj šele s srcem,
zasužnjenim v cerkvenem stebru, ki
od nemosti stoka, bije s prekinitvami.
V strahu se sprašujem, ali bo zdržalo do konca,
ali pa bo, zasuznjeno med duhovnikom in verniki,
vsem na očeh
doživelo napad?

Ločila življenja

Dom
Domovina.
Jezik.
Družinsko drevo.
Osebni in kolektivni spomin.
Arhetipi.
Atavizem.
Neprimerljivost.

O, tiskarska napaka.

Dom?
»Domovina.«
Jezik!
Družinsko drevo;
Osebni in kolektivni spomin ...
Arhetipi –
Atavizem:
Neprimerljivost.

Reklamacija.

Josip, iz ljudi, ki se me ne spominjajo več,
so nastala tri mesta, ne samo dve,
prebivalci so bodisi umrli ali pa so se odselili.
Zdaj se srečujemo pred okenci za emigrante
za zemeljsko ali nebeško kraljestvo.
Tujec je tujcu blizu,
zato vsi skupaj izpolnjujemo obrazce,
si podajamo isto pisalo,
samo ločila življenja,
ki jih zakrivamo z dlanjo,
si postavlja
vsak sam.

Prevedel Aleš Mustar